

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ФОНДОВИЙ РИНОК

Код та назва спеціальності	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	Управління фінансами, банківська справа та страхування
Рівень освіти	Перший (бакалавр)
Форма навчання	Денна/заочна
Семестр	8
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Форма підсумкового контролю	екзамен
Розробник програми	Тройнікова Олена Миколаївна к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

Харків – 2025р.

ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Галузь знань: 072 «Управління та адміністрування»

Обов'язкова : цикл професійної підготовки

Курс: 4 / Семестр: 8

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Тройнікова Олена Миколаївна к.е.н., доцент

Профайл викладача <https://kart.edu.ua/people/spivrobotniki-kafedri-ud-i-kf/page/2>

Контактна інформація - troinikovae@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15268>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Метою освітньої компоненти є підготовка фахівців, які володіють навичками у сфері функціонування фондового ринку.

Завданням освітньої компоненти є вивчення змісту та основних можливостей фінансових інструментів на фондового ринку

опанування методичних підходів до розрахунку і оцінки економіко-статистичних показників та індикаторів фондового ринку.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12 Здатність працювати автономно.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності(СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем(державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку

ПР07 Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну

фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку.

ПР14 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Знання здобуті в процесі вивчення дисциплін – «Вступ до фаху», «Статистика», «Фінанси»

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «магістр» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»: Методологія наукових досліджень та Фінансовий менеджмент, Інвестиційний менеджмент, Тарифоутворення та фінансове адміністрування залізниці

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітня компонента сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

- 4 : забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;
- 7: забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх;
- 8: сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;
- 9: створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;
- 12: забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;
- 16: Сприяння побудові миролюбивого й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

Освітня компонента формує системне розуміння механізмів соціального страхування як інструменту сталого розвитку, соціальної безпеки та економічної

стабільності. Через аналіз законодавства, практичні кейси, ситуаційні завдання, розгляд досвіду ЄС, проблем воєнного стану та повоєнного відновлення студенти навчаються оцінювати виробничі, суспільні процеси, Результати навчання передбачають здатність працювати в умовах реформування, сприяти досягненню Цілей сталого розвитку на національному та міжнародному рівнях.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тема1 Поняття і основні положення фондового ринку

Фондовий ринок – сегмент фінансового ринку, на якому проводяться операції з купівлі-продажу специфічного товару – цінних паперів. Цінні папери є титулами власності, за ними стоять реальні активи, які в основному і визначають вартість конкретних цінних паперів.

Тема2 Інформаційне забезпечення фондового ринку

Звітність емітентів, котирування бірж, новини та регуляторні дані НКЦПФР, забезпечуючи прозорість ринку

Тема3 Учасники фондового ринку

Визначення основних учасників, їх ролі та функцій на фондовому ринку.

Емітент, інвестор, професійні учасники

Тема4. Класифікаційні ознаки фондового ринку

Характеристика цінних паперів, види цінних паперів, класифікація за терміном обертання.

Тема5 Регулювання фондового ринку

Суть державного регулювання фондового ринку, концепції і функції державного регулювання ринку.

Тема6 Інструменти фондового ринку

Основні характеристики та види фінансових інструментів.

Тема7 Емісія інструментів фондового ринку

Основні етапи емісії. Особливості емісії в залежності від виду фінансового інструмента

Тема8 Фондовий ринок України

Сучасний стан фондового ринку. Стані глибокої трансформації, проходження реформування та інтеграції з європейськими стандартами.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Поняття і основні положення фінансового ринку

Фондовий ринок, його функції

Учасники ринку цінних паперів

Класифікація фондового ринку. Види цінних паперів

Акції

Облігації

Векселі

Державне регулювання фондового ринку

Похідні фінансові інструменти

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне вивчення основних понять, категорій і механізмів соціального страхування; аналіз законодавчих актів та нормативних документів; опрацювання рекомендованої літератури, електронних ресурсів і матеріалів, необхідних для засвоєння тем дисципліни.
Підготовка до практичних занять	Опрацювання методичних вказівок; виконання розрахункових завдань, аналіз ситуаційних кейсів і практичних прикладів; підготовка до обговорення тем і проблем соціального страхування; аналіз даних страхових фондів, законодавчих змін та актуальних подій у сфері соціальної політики.
Виконання індивідуальних завдань	Розроблення аналітичних або дослідницьких робіт; підготовка презентацій, порівняльних оглядів, аналітичних записок чи есе; виконання розрахункових робіт або міні-проектів щодо оцінки ефективності механізмів соціального страхування, у тому числі в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань з усіх тем курсу; повторення ключових понять, законодавчих норм та практичних аспектів; виконання тестових і ситуаційних завдань; підготовка до комплексного оцінювання результатів навчання у формі екзамену.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Поняття і основні положення фондового ринку	2	2	5	17
2	Інформаційне забезпечення фондового ринку	2	2	5	9
3	Учасники фондового ринку	4	2	7	14
4	Класифікаційні ознаки фондового ринку	4	2	5	16
5	Регулювання фондового ринку	4	2	5	9
6	Інструменти фондового ринку	4	2	5	17
7	Емісія інструментів фондового ринку	4	2	5	8
8	Фондовий ринок України	6	1	8	
	всього	30	15	45	90

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

У межах навчальних годин, виділених на самостійну роботу передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання, що є одним із засобів оволодіння навчальним матеріалом, формує здатність студента до самоосвіти і автономної науково-дослідницької діяльності. Завдання передбачає підготовку реферату або наукової публікації (тез конференції, статті). Виконання реферату має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі прочитаних лекцій та практичних занять. Тематику рефератів студент самостійно обирає з переліку запропонованих викладачем тем або подає власну пропозицію, яка узгоджується з викладачем.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oopnova-redakcija-2024.pdf>)

При викладанні освітньої компоненти для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання. Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є екзамен. Форма проведення семестрового екзамену – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до Положення про контроль і оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>) та Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/porjadok_sesija_vijskovij-stan.pdf

Максимальна кількість балів за модуль

Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль	
до 60	до 40	до 100	
Поточний контроль		7 семестр	
1 Виконання поточних кейс-завдань Складові: <ul style="list-style-type: none"> ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність запропонованого рішення ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог 		0 – 20	
		0 -4	
		0-10	
		0-3	
		0-2	
		0-1	
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: <ul style="list-style-type: none"> ● розуміння теоретичного матеріалу; ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог 		0 – 20	
		0 -4	
		0-10	
		0-3	
		0-2	
		0-1	
3 Поточне тестування		0 – 20	
підсумок		мак 60	
Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ
<https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/polozhennja-pro-ooop-nova-redakcija->

[2024.pdf](#)) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень студентів є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 1 Ринок цінних паперів у системі фінансових відносин
- 2 Що відноситься до первинного ринку цінних паперів?
- 3 Що відноситься до вторинного ринку цінних паперів?
- 4 Що представляє собою фондова біржа?
- 5 Біржова та позабіржова торгівля цінними паперами. Перелічити особливості
- 6 Ознаки ринку цінних паперів.
- 7 Функції ринку цінних паперів
- 8 Яку роль виконує ринок капіталів?
- 9 Яку роль виконує грошовий ринок?
- 10 Дати визначення фондового ринку.
- 11 Перелічить професійних учасників фондового ринку.
- 12 Фінансові посередники. Надати характеристику.
- 13 Формування портфеля цінних паперів. Охарактеризуйте які є види інвестиційних портфелів.
- 14 Основні види цінних паперів. Дати визначення та перерахувати особливості.
- 15 Основні важелі управління фондового ринку в сучасних умовах
- 16 Фьючерси. Дати визначення та перерахувати особливості
- 17 Свопи. Дати визначення та перерахувати особливості
- 18 Опціони. Дати визначення та перерахувати особливості
- 19 Форвардні контакти. Надати характеристику.
- 20 Основні положення державного регулювання цінних паперів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

- 1 Ринок цінних паперів. Силабус. URL: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/rinok-cinnih-papiriv4-kurs.pdf>
- 2 Про цінні папери і фондову біржу № 1201-ХІІ від 17 червня 1991 р. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/2964.html>

- 3 Про цінні папери та фондовий ринок. Закон України. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/zakon-ukrani-pro-tsnn-paperi-ta-fondoviy-rinok/>
- 4 Пальчевич Г.Т., Подплетній В.В. Ринок цінних паперів Кіровоград. 2002. 238с URL: core.ac.uk/download/84826115.pdf
- 5 Вавженчук С.Я. Правове регулювання фондового ринку: навч. Посіб. Київ: КНЕУ. 2013.582с.
- 6 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України (ua));
- 7 Річний звіт НКЦПФР за 2020 рік
file:///C:/Users/Admins/AppData/Local/Temp/Richniy_zvit_NKTPFR_2020_.pdf
- 8 Державні цінні папери URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/296050/derzhavni-tsinni-papery> (дата звернення 10.11.2021)
- 9 URL:<http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 10 Про затвердження Положення про вимоги до стандартної (типової) форми деривативи: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1999 № 632-99-п URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/632-99-%D0%BF>. 3
- 11 Фондовий ринок: практикум : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Дергалюк М.О. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с

Додаткова література:

- 12 Резнік Н.П., Яворська В.О., Слободяник А.М., Хміль Н.В. Фінансові деривативи: навч. посіб. Київ : Вид-во КиМУ, 2017. 480 с.
- 13 Стасіневич С.А. Ціноутворення на біржовому ринку :навч. посіб. Київ. ЦП "КОМПРИНТ", 2015.111 с.

Інтернет-ресурси:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 6 <https://uz.gov.ua/> (Офіційний сайт Укрзалізниці);
- 7 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України)

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@ kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Тройнікова О.М., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

Протокол засідання кафедри фінансів, обліку і аудиту № 1 від 29серпня 2025 р.